

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petit 4 2 D, do 100 vrst 20 50 p, večji inzerati petiti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Spravništvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poslana plačana v gotovini.

Italijansko - nemški konflikt

Napetost med Nemčijo in Italijo je zavzela dimenzije, ki bi v »hofratskih« predvojnih časih mejile tik na vojno stanje. Neprijetne so tudi danes, ker ovirajo konsolidacijo Evrope, vendar pa ostrih besed danes ne jemlje nihče tako tragično kakor nekdaj in nikomur ne pride na misel, da bi resno vzel Mussolinijev groznje Avstriji in Nemčiji, ali da bi se bal vojne, ako v Berlinu zatrjujejo, da bodo znali braniti nemško čast.

Zgodovina in razvoj konflikta med Italijo in Nemčijo sta znana. Z istimi barbarizmi metodami kakor Jugoslovenci poskušajo fašistični režim uničiti tudi Nemce na Južnem Tirolskem. Vzel jim je šole, pregnal inteligenco, prepovedal uporabo starih nemških krajevnih imen. In naposled je šel tako daleč, da je hotel izbrisati tudi nemška krsna in rodbinska imena. Ta neverjetna in blazna nekulturnost je izbila sodu dno. Kakor pri nas, so tudi v Avstriji že prej bolesto odmevali obupni kliči mučenikov fašistovskega terorja. A ko se je zaznalo za okrutno poseganje v privatno rodbinsko življenje, je nastal v Avstriji vihar, ki je radi tesne narodne skupnosti kmalu zajel tudi Nemčijo.

Za časopisne članke in protestne shode se Italija in njen železni vodja nista dosti zmenila. Zato so Nemci posegli po drugem orozju. Začeli so propovedovati bojkot Italije, bojkot na vseh poljih, predvsem pa v nakupu italijanskih cvetic in o potovanju. Gibanje se je širilo z ogromno močjo in že v par tednih pokazalo resne posledice za Italijo. Dotok nemških potnikov, ki tvorijo večino med tuji v Italiji in od katerih živi na stotine Italijancev, je padel na minimum. Do sto vagonov južnega sadja, olja in cvetic je šlo poprej dnevno iz Italije v Nemčijo, zdaj znaša dnevni promet le še okrog deset vagonov. Nemci so pokazali, da so še vedno samozavestni in disciplinirani narod.

Po Italiji je zašumelo in tudi Mussolini ni mogel nemškega protestnega gibanja več ignorirati. Reagirati pa je nanj prav po mussolinijevu. Dasi je nemška vlada oficijelno izjavljala, da nima ničesar skupnega z bojkotnim gibanjem in ga ne odobrava, se je Mussolini spraval nad njo in ji dal službeno sporočiti, da bo uradno prepovedal uvoz nemškega blaga v Italijo. Na sobotni seji parlamenta je vrh tega Nemčijo še javno ostro napadel. Avstriji pa zagrozil, da meje na Brennerju nikakor niso večne in gredo lahko italijanske zastave tudi preko nje.

S tem svojim vehementnim nastopom je dal Mussolini nemško-italijanskemu konfliktu mednarodno značaj. Izrazil je tudi javen odgovor nemškega zunanjega ministra Stresemanna, ki je na večeršnji seji Reichstaga v rezekm tonu zavrnil italijanske pretentive in žalitve. Konflikt se je na ta način le še poostрил. Nj dvoma, da bo bodo diplomati na ta ali oni način poravnali in spravili s sveta. Večje in hujske skrbi imajo. Bilo pa je napaka misliti, da bo s tem odpravljena tudi nastala mržnja med prebivalci obeh držav. Ta bo vsaj za določen čas še ostala in vsaj indirektno odplivala tudi na državno politiko.

In to je za nas najvažnejše dejstvo v vsem prerakanju med Italijo in Nemčijo. Odujtujeja se med seboj dva naša najhujsja in najnevarnejša nasprotnika. Ki nas spravljata s tem v usodopolni položaj. Upajmo, da mu bodo naši državniki in diplomati kos.

Nemčija proti Mussoliniju

Berlin, 9. februarja. Vsi današnji listi objavljajo k govoru zunanjega ministra dr. Stresemanna, napetost proti Mussoliniju, v zaščito nemške narodne manjšine na Južnem Tirolskem, obširne in temeljite komentare. Listi odobravajo odločni in preudarni ton tega govora. Nemški narod se je strnil v enotno fronto proti izpadu Mussolinija. Tudi nemški nacionalisti odobravajo načeloma govor, le podrobnosti kritizirajo. »Deutsche Tageszeitung« podurja, da je govor dr. Stresemanna s svojim tonom dosegel učinek, ker je moral obenem zunanji minister zelo vpoštevati mednarodni položaj Nemčije.

PREKOATLANTSKI POLET ŠPANSKIH AVIJATIKOV

Rio de Janeiro, 9. februarja. Avijatik Franco je danes ob 11. dopoldne poletel čez Santos v Brazilijo.

Montevideo, 9. februarja. Španski zrakoplovec so danes zvečer ob 19.25 prišli semkaj.

Sestanek med Pašičem in Radičem

Nove vesti o razkolu med radičevci. — Svojemu stricu se izneveri tudi Pavle Radič? — Pašič in Radič sta se opoldne sestala k zaupnemu razgovoru.

Beograd, 10. februarja. Iz Zagreba je danes zjutraj prispel v Beograd prosvetni minister Stepan Radič. Po kratkem odmoru je odšel za nekaj časa v svoj kabinet. Ob 10. dopoldne se je napotil v katoliško kapelo, kjer je bila maša zadušnica po njegovem pok. bratu Ante Radiču. Ob 11. dopoldne je g. Stepan Radič prišel v ministrsko sobo narodne skupščine, kjer je čakal na prihod ministrskega predsednika gosp. Nikole Pašiča. Ta je kmalu nato prišel v skupščino ter, akuravno je bil obveščen, da ga čaka g. Radič, naravnost mimo ministrske sobe odšel v zbornico, da opazuje spopade med muslimani in bosanskimi radikali. Vesel se je v poslansko klop in ostal tam več minut, nato pa odšel v svoj klub, kjer je imel daljši sestanek z radikalnimi ministri.

Stepan Radič je čakal še nekaj časa v ministrski sobi, nato pa malo pred polnočnim prišel v zbornico. Poslanec Wilder je pri njegovem vstopu vzkliznil: »Evo vam primadone!« in mu pri tem ironično zaploskal.

Stepanu Radiču so v zbornici dajali radičevski ministri nekatera pojasnila o napetosti razmerja v vladi RR. Okrog polnočja je pristopil k Radiču poljedelski minister dr. Vasa Jovanović čer ga pozval k ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiču. Radič je pohitel vidno vznemirjen v ministrsko sobo Narodne skupščine.

Konferenca med ministrskim predsednikom Nikolo Pašičem in voditeljem HSS Stepanom Radičem ob pol 1. se traja.

Iz političnih krogov se vedno trdovratno razširjajo vesti, da je bil med radičevci in radikali dosežen sporazum, da mora Stepan Radič oditi iz vlade.

Na konferenci radičevskih ministrov v kabinetu dr. Nikića je bilo po nekaterih vesteh sklenjeno, da ostanejo radičevski ministri na svojih mestih, tudi če bo moral Radič res odstopiti. Zatrjujejo dalje, da imajo ti radičevski ministri za sabo znatno večino svojega parlamentarnega kluba. Večini, ki jo v radičevskem klubu tvori ministar dr. Nikić in dr. Superina, se namerava pridružiti tudi minister za agrarno reformo Pavle Radič.

Radič na umiku.

Zagreb, 10. febr. Današnji »Dom« je nepriznava kratak v poročilih o Radičevih shodih v Dalmaciji. Dobesedno priobčuje poročila, ki jih je prejel objavil zagrebški »Obzor«. Priobčuje vtise gotovih poročevalcev. Nato pa proslavlja organizacijo in popolno solidarnost hrvatskega seljaškega naroda. Celokupna Hrvatska je sedaj združena v eni organizaciji, ki premišljeno, mirno in sigurno zasleduje politiko glede take ureditve države, v kateri bo narod v bistvu to, kar je in kakor ustava veli, edini izvor vse oblasti. Članek tudi napoveduje, da se nad hrvatskim seljaškim narodom ne bo nikdar več izvajala politika obznanje in da ne bo »kundak« nikdar več delal politike. Hrvatski seljak je sedaj tako organiziran, da se brez njega ne more sestaviti niti ena ustavna vlada. Brez njega ne more biti nikake parlamentarne večine.

»Dom« dalje napada zelo strastno Ljubo Davidovića ter pravi z ozirom na njegov zadnji govor v skupščini, da je bil ta neprimerno in neuduhovit in da je pokazal Davidovičovo nesposobnost. »Dom« dalje napada tudi dr. Spaha očitajoč mu, da organizira muslimane kot versko stranko.

Vihar v Narodni skupščini

Spopad med muslimani in radikali. — Nadaljevanje proračunske debate.

Beograd, 10. februarja. Današnja seja narodne skupščine je bila zelo živahna. Prišlo je do ostrega spopada med bosanskimi radikali in muslimani. Skupščina je ob 9.30 nadaljevala proračunsko razpravo.

Kot prvi je povzel besedo član muslimanskega kluba posl. Salih Baljić, ki je v strastnih besedah kritiziral delovanje vlade ter vehementno napadal politiko ministra ver. Dušana Trifunovića, ki jo ta izvaja napram bosanskim muslimanom. Minister ver. po mnenju govornika krši versko avtonomijo, postavil je proti predpisom razne muslimanske duhovnike in sploh vlada ostražila eksistenco muslimanov v Bosni. Protestira proti takemu postopanju ministra ver. Med Baljičevim govorom je prišlo do ostrih medlečev med njim in bosanskimi radikali, ki so mu vedno ugovarjali in ga prekinjali.

Minister ver. Miša Trifunović je zahteval besedo radi osebnih pojasnil, naglašajoč, da očitki predgovornika niso utemeljeni.

Politični cilji madžarskih falsifikatorjev

Nova senzacionalna odkritja. — Falsifikatorji so hoteli strmo-glaviti Horthy-Bethlenov režim in nato začeti pustolovsko borbo za obnove velike Madžarske. — Vihar v parlamentu.

Budimpešta, 10. februarja. Na večeršnji seji je prišlo do viharov prizorov. Notranji minister je zavračal očitke, da je vlada uvedla telefonsko cenzuro. Opozicija je dvignila pri tem vihar in truš ter ponavljala, da vlada izvaja ne samo telefonsko, marveč tudi tiskovno cenzuro. — Opozicijske stranke so izdale poseben odgovor grofu Bethlenu, v katerem konstatirajo, da je prišel s svojim postopanjem v težak položaj.

Glavna razprava proti ponarejalcem začne šele po zasedanju Društva narodov, kakor to javlja »Pesti Hirlap«.

Parlamentarna preiskovalna komisija je večeraj proučevala zapisnike, poslano iz Haaga. Ti zapisniki vsebujejo naravnost senzacionalne izpovedbe polkovnika Jankovića. Jankovića je izjavil, da so zasledovali ponarejalci velevažne politične cilje. Najprej so nameravali strnoglaviti sedanjo vlado, ki naj bi jo prevzela močna irendistična skupina z nalogo, da odpravi sedanji vladni režim na Madžarskem. Nova vlada naj bi najprej razpisala volitve in si nato priborila v parlamentu ogromno večino. Šele nato naj bi se pričela akcija za vzpostavitev integritete Madžarske. Obe akciji ste požrli ogromno svote. Francijo so

edino delali ti ponarejalci odgovorno za tri-anonsko pogodbo ter so sistematično gojili mržnjo proti Franciji.

Dunaj, 10. februarja. Korespondenčni urad javlja iz Budimpešte: Listi objavljajo podrobnosti iz haskega zapisnika glede izpovedi polkovnika Aristida Jankovića. Ta je prvotno odklanjal vsako izpoved, a je končno vendarle priznal, da so ponarejalci prejeli denar od princa Windischgrätza. Cilj ponarejalcev je bil, da iredentistična skupina strnoglaviti sedanjo vlado in se po lasti oblasti, nadaljnji cilj je bila vzpostavitev integritete madžarskega kraljstva in končno maščevanje nad Francijo radi tri-anonske pogodbe. Princ Windischgrätz je bil blagajnik ponarejalske družbe.

Na prošnjo francoskih uradnikov sta večeraj odpotovala v Sarospatok dva madžarska detektiva, da poizvedujeta za risanjem Schultzejem. Tam sta izvedela, da je Schultze v resnici pred dvema mesecema večkrat prihajal na pošto ter dvigal znatne svote denarja. Nato je izginil neznan kam.

Podpirajte
podporno društvo slepih

Današnji sestanek Male antante v Temešvaru

Prihod zunanjih ministrov v Temešvar. — Svečan in prisrčen sprejem. — Nervoznost v Budimpešti.

Beograd, 10. februarja. Iz Temešvarja javljajo, da je romunski zunanji minister Jean Duc a večeraj ob 10. dopoldne prispel s so-rogo in spremstvom v Temešvar. Zunanji minister je ves dan marljivo pripravljaval material za delo Male antante.

V Temešvar je večeraj prispelo mnogo novinarjev iz vseh treh držav Male antante, dalje z Dunaja in iz Budimpešte. Zastopani pa so tudi francoski, angleški, nemški in italijanski listi.

Zunanji minister Duca je večeraj izjavil napram zastopnikom tiska, da bo glavni predmet diskusije določitev stališča Male antante napram Madžarski.

Za konferenco pripravila starodavno mesto Temešvar primerne svečanosti. Mesto je bogato okrašeno z zastavami držav Male antante. Načelnik občine je izdal na meščane poziv, da čim priskrebnje pozdravijo državnike Male antante. Konferenca se prične danes ob 9.30 dopoldne v veliki dvorani prefekture. Dvorana je svečano okrašena.

Temešvarski listi brez razlike na strankarsko pripadnost priobčujejo danes pozdravne članke, v katerih pripišujejo izreden značaj sestanku ministrov Male antante, ki jih v zelo toplih besedah pozdravljajo. Glede delovnega programa objavljajo temešvarski listi naslednje točke:

1. Razprava notranjega in splošnega položaja držav Male antante in odnošaj posameznih držav od Male antante.
2. proučevanje vprašanja sosedstva napram Madžarski v zvezi s ponarejal-sko afero francoskih frankov. Določitev taktike držav Male antante v tem vprašanju pred Društvom narodov;
3. položaj, ustvarjen po pogodbah v Locarnu, in vprašanje sklenitve sličnih varnostnih pogodb z ostalimi državami;
4. vstop Nemčije v Društvo narodov;
5. situacija Češkoslovaške in njeni odnošaji napram raznim sosedom;
6. sodelovanje Amerike v finančni konsolidaciji Evrope.

Zunanji minister Duca je snoči priredil večerjo na čast povabljenecem. V palači prefekture so bile večeraj dokončane zadnje adaptacije za točno mednarodno poročevalsko službo. Postavljene so bile telefonske celice, brzojavni aparati in radio. Novinarjem so na razpolago vse ugodnosti.

Budimpešta, 10. februarja. Vladni in politični krogi Madžarske pričakujejo s precejšnjo mrzlico in napetostjo prvih poročil o sestanku Male antante v Temešvarju. Od stališča Male antante in dalje od odgovora Brianda, ki bo 14. t. m. v francoskem parlamentu, je odvisev preokret v politični in vladni krizi v Budimpešti.

Mednarodna zaščita delavstva in naša vlada

Beograd, 10. februarja. Dantes dopoldne je prispel v narodno skupščino direktor mednarodnega biroja za delo v Ženevi in bivši francoski minister Albert Thomas. Dalj časa je smotril z diplomatične lože potek proračunske razprave, ki je bila danes izredno napeta in viharna. Nato je posetil nekatere politike in podal zastopnikom tiska, tako tudi vsakemu dopisniku, zanimivo izjavo o svojih vtisih, ki jih je dobil v Beogradu. Naglašal je med drugim, da je zelo zadovoljen s sprejemom in bivanjem v Beogradu. Na sestanku z g. Pašičem, dr. Ničinčim in Milanom Simonićem mu je uspelo, da bodo jutri ali popoldne predložili konvencije Društva narodov o socialni zaščiti delavstva narodni skupščini v smislu določil versailške mirovne pogodbe.

Na opozorilo našega dopisnika, da narodna skupščina ne more sedaj razpravljati o teh konvencijah z ozirom na proračunsko debato, ki se v smislu poslovnika ne more prekiniti, je g. Thomas izjavil, da on ni zahteval, da se takoj prične razprava, marveč je samo zahteval, da naj bodo skupščini predložene omenjene konvencije. Na ta način pokaže vlada svojo dobro voljo. Pohvalno se je tudi izrazil o sedanjih priklakah v naši državi.

ČRNA GORA PROTI JOVANU PLAMENCU

Beograd, 10. februarja. Iz Cetinja poročajo, da je bil tam večeraj velik šed, ki je protestiral proti reaktivaciji Jovana Plamenca. Zbora se je udeležilo prebivalstvo brez razlike stranke. V javnosti je vzbudila splošno senzacijo tudi vest, da je iz cetinskih zaporov pobegnila na doslej še nepojasnjen način ženska komita Stojana Marković, sestra znanega voditelja črnogorskih odmetnikov dr. Markovića. Obsojena je bila na 15 let radi raznih razbojniških činov. Stojana Marković je pripadala politični skupini, ki jo je vodil Jovan Plamenac.

TAJNA POGODBA MED ANGLIJO IN ITALIJO?

Trst, 10. februarja. Iz Londona in Rima javljajo, da je izjava voditelja delavske stranke Macdonalda o tajni pogodbi med Anglijo in Italijo izzvala v diplomatskih krogih veliko senzacijo. Baldwin je bil primoran v parlamentu to izjavo demantirati, naglašajoč, da pogodba o likvidaciji italijanskih dolgov ne vsebuje nikakih tajnih klavzul.

RUDARSKA KRIZA V AMERIKI

London, 9. februarja. Po poročilih iz Washingtona je senat zahteval od predsednika Coolidgea, da intervenira v sporu med rudarji in lastniki premogokopov, kateri spor traja že več mesecev. Coolidge je odklonil intervencijo iz razloga, da ni oportuna.

Težkoče francoske vlade

Pariz, 10. februarja. Zbornica je na daljevala razpravo o finančnih zakonih. Briand je večeraj izjavil, da bo v slučaju, če zbornica ne sprejme čimprej finančnih zakonov, da jih potem predloži senatu, nastale za vlado neprimere in težave. Vlada bo primorana nemudoma zahtevati, da ji zbornica votira kredit v znesku 450 milijonov v svrhu vzpostavitve ravnotežja budžeta. Ni mogoče nikako barantanje. Vlada bo za vsak slučaj zahtevala zaupnico od strani zbornice.

Borzna poročila

Ljubljanska borza.

LESNI TRG.

Ponuž dosti, povpraševanja malo. Prodanih 1 vagon hrastovih nsočrbljenih plohov, 90, 110, 130 mm od 2.50 do 4 m, od 20 cm naprej ico meja.

ZITNI TRG.

Povpraševanje in ponujanje živahno. Prodano: pšenica bačka 76 kg 2% prim. fco n. p. 1 vagon, 300; pšenica bačka 76 kg fco bačka n. p. 1 vagon, 297.50; koruza časa primerno suha, gar. zdrava, do namembne postaje v Sloveniji, 1 vagon, 152; koruza časa primerno suha, z. gar. zdrava prispepa do slovenske postaje, par. slav. p., 1/2 vagona, 125; oves srbski, reštan, fco. slav. p. po vagona, 190.

EFEKTI.

2 1/2% drž. renta za vojno škodo denar 278, blago 282; 7% invest. pos. iz l. 1921 denar 76, blago 79; Celjska posojilnica dd denar 200, blago 204; Ljubljanska kreditna banka denar 200; Merkantilna banka denar 100, blago 105; Kreditni zavod denar 175, blago 185; Slavonska banka denar 50; Strojne tovarne in livarne blago 125; Združene papirnice denar 110; Stavbena družba dd. Ljubljana denar 90, blago 100; Šešir dd. denar 115, blago 120; 4 1/2% kom. zad. dež. bke. denar 20, blago 22.

Zagrebačka borza

Devize: Curih 10.955—10.995, Prag 168.38—169.38, Pariz 209.375—211.375, London 277.01—278.212, Trst 229.11—230.31, Berlin 13.528—13.568, Dunaj 799.70—803.70. 7% invest. pos. 1921 77, 2 1/2% drž. r. za ratnu štetu 283—284, 283 1/2 284, Ljubljanska kreditna 200, Hrv. eskomptna bka. 121—121.50, Kredita banka Zgb. 130—132, Hipotekarna banka 66 1/2—67, Jugobanka 106—106 1/2, Praštrediona 955—960, Slavonska banka 50—51, Eksploatacija 32.50, Drava dd. Osljek 205, Šečera Osljek 450—455, Isis dd. 60—65, Nihag 35, Gutman 316—330, Slaveks 150—160, Slavonija 45—47, Trboveljska 375—395, Vevče 110, Agraria 45—45 1/2.

Inozemske borze

Curih, 10. februarja. Borza: Beograd 9.135, Pariz 19.04, London 25.2587, Newyork 519.30, Milan 20.95, Prag 15.355, Dunaj 73.05.

Trst, 10. februarja. Predborza: Beograd 43.575—43.675, Pariz 91.40—91.70, Newyork 24.75—24.78, Prag 73.30—73.60, Curih 478—480, Dunaj 348—350.

Gospodarstvo

Sladkorni trg

Na svetovnih sladkornih trgih je opaziti zadnje čase večjo živahnost. Odločilno vlogo igra še vedno newyorški trg. Na tem trgu je koncentrirano povpraševanje za vzhodnoazijske dežele, ki potrebujejo ogromne količine sladkorja. Konzum v teh deželah stalno narašča. Doslej ga je krila deloma Java, deloma pa Indija. Zadnje čase je pa začela Japonska vedno bolj povpraševati po sladkorju v Zedinjenih državah in ameriške rafinerije se za vsak slučaj zalagajo z blagom. Spekulacija se zelo zanima za ta preokret. Cene kažejo stalno tendenco navzgor. 28. januarja so dosegle v New Yorku najvišji nivo in rafinerije so nehale kupovati. Cimi so pa cene nekoliko popustile, je začela kupovati spekulacija en gros in cene so zopet poskočile. 4. febr. so zopet dosegle vrhunec. Konec tedna je bil položaj labilen. Dnevni promet je znašal v četrtke 80.000 ton. Nameni severoameriških rafinerij in spekulantov doslej niso znani. Na newyorškem trgu je notiralo kubansko blago 4. t. 4.27, terminsko za april 2.53, za maj 2.62, za junij 2.73 in za avgust 2.83.

Londonški trg se je prilagodil newyorškemu, vendar pa gre ta proces počasi, ker so zaloge sladkorja zelo velike, se solidni trgovci trga izogibljajo, pač pa kupuje terminsko blago spekulacija. Tendence se je spreminjala enako kakor v New Yorku. Razlika v tečajih je pa v primeri s predzadnjim tednom minimalna.

Statistika o sladkorni kampanji v glavnih evropskih državah ni baš ugodna in vse je odvisno od končnih rezultatov sladkorne kampanje na Kubi. Zadnja cenitev magdeburskega statistička dra. Lichta, ki smo jo omenili že včeraj, ni prinesla mnogo novega. Ker so pa ti podatki več ali manj točni, jih navajamo v primeri s produkcijo l. 1924 in 1925 (v oklepaju razlika v primeri s cenitvijo 30. decembra 1925).

Država	1924/25	1925/26
Belgija	1.550.000 (-10.000)	1.400.703
Danska	340.000 (-10.000)	400.105
Francija	175.000	140.000
Nemčija	750.000 (-5.000)	827.472
Holandska	315.000	323.244
Italija	162.000	229.000
Poljska	160.000 (-20.000)	202.354
Rusija	1.610.000 (-20.000)	1.575.884
Avstrija	650.000	494.864
Španija	50.000 (-5.000)	75.000
Švedska	1.000.000	458.375
Sveške države	225.000	260.000
Druga države	300.000	135.000
Vse Evropa	7.422.000 (-60.000)	7.077.751

Iz priložene tabele je razvidno, da je produkcija sladkorja v splošnem napredovala in sicer v prvi vrsti v Rusiji, kjer je poskočila od zadnje kampanje od 458.375 na 1 milijon ton. Delni napredek v sladkorni industriji je opaziti tudi na Češkoslovaškem, v Belgiji, Nemčiji, Avstriji, Španiji in Švedski.

Nazadovale je pa produkcija sladkorja najbolj v Italiji.

—g Raspis mizarskih del. Odbor za zgradbo higijske šole v Zagrebu raspisuje oddajo mizarskih del v novozgrajenem šolskem poslopju. Ponudbe je treba poslati do 25. t. m. na Epidemiološki zavod kraljevine SHS v Zagrebu, Mlinarska cesta 14/II, kjer se dobe tudi podrobnejše informacije.

—g Stanje hranilnih vlog. Finančna delegacija objavlja, da izide «Izkaz o stanju hranilnih vlog» (po knjižicah in tekočih računih) pri relativnih hranilnicah v Sloveniji za IV. četrtletje 1925 v eni prihodnjih števil Uradnega lista. Priloge v tem kvartalu znaša okroglo 35,8 milijonov dinarjev.

—g Načrt zakona o pobujanju draginje. Odbor za izdelavo zakona o pobujanju draginje je sprejel doslej deset spomenic raznih gospodarskih korporacij, v katerih so navedeni razlogi proti temu zakonu. Zato odbor ne bo več razpravljal o tem zakonskem načrtu dotle, dokler ne bo imel točnega pregleda o stališču vseh gospodarskih korporacij.

—g Stanje našega šumarstva. Odsek za propagando v ministrstvu za šume in rudnike izda v aprilu obširno delo o stanju našega šumarstva, o uvozu in izvozu lesa, kakor tudi o vseh problemih naše lesne industrije. Knjiga se že tiska.

—g Promet v naših pristaniščih. Po uradnih podatkih direkcije pomorskega prometa v Splitu je znašal v glavnih pristaniščih v prvi polovici l. 1925: V Splitu uvoz 605.563 met. stotov, izvoz pa 1.920.883; na Sušaku uvoz 202.176, izvoz 784.700, v Šibeniku uvoz 195.784, izvoz 670.962 in v Gružu uvoz 250.553, izvoz 495.762. Za drugo polovico lanskega leta podatkov še ni, vendar je pa gotovo, da se je razmerje v količini med poedinimi pristanišči spremenilo. To velja zlasti za Split in Sušak, ker je bila sredi lanskega leta odprta nova železniška in spremenjena železniška tarifa. Promet Sušaka bo zato še bolj zaostal za Splitom.

—g Dobave v Ljubljani. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. februarja t. l. ponudbe za dobavo vezilnega in ploščatega železa in vezilne ploščevine: do 16. februarja t. l. za dobavo 4000 kg barve (sajastno-črne), za dobavo raznih čopičev, za dobavo 1100 komadov nalučnikov, za dobavo 50 kg voska za parkete, za dobavo 100 komadov zidarskih ploščatih krtac, za dobavo 1500 komadov zaščitnih korbic za varovske svetilke; do 19. februarja t. l. za dobavo 150 m blaga «Kanevas». — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddeljenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 12. februarja t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 60 tisoč kilogramov slame. Dne 5. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznega elektromateriala. — Dne 8. marca t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 12 tisoč 400 kubičnih metrov drv. —

To in ono

Ukrajinske žene za - tri može!

Posebne vrste kongres se je vršil prejšnji teden v Ribraju v Ukrajini. Žensko delavstvo tistega premočnega revirja se je sestalo na velikem kongresu in razpravljalo o vprašanju, ki je veletakualno: Ali ima žena pravico do več mož?

Kongres je trajal šest ur. Govornice so zastopale najrazličnejša stališča. Že omožene delavke so bile mnenja, naj se žena zadovolji z enim možem, odnosno naj mož varuje zvestobo eni ženi. Neomozene delavke pa so zastopale stališče, da imej žena pravico do najmanj treh uradno dovoljenih mož.

Kongres je po burni razpravi sprejel nastopno resolucijo: »Žena sme imeti največ tri može. V slučaju, da želi prekršiti to pravilo in živeti še s četrtim možem, naj vloži na centralni eksperimentalni odbor pismeno prošnjo, ki bo sklepala o upravičenosti prošnje».

Zdi se, da je prišla v ti pokrajini socialna iniciativa na delavke. Po gornjem kongresu so namreč začele delavke propagirati novo socialno idejo. Zahtevajo, naj bi bil upeljan takozv. »poizkusni zakon«, kakor je to predlagal na Dunaju zahrbtno umorjeni pisatelj Bettauer. Poizkusna doba naj traja tri leta. Poizkusni zakon bi se v Rusiji brez dvoma obnesel, ker ščitijo novi ruski zakoni v prav izdatni meri tako ženo, kakor tudi njeno nasledstvo.

Tragedija ruske princeze

Berlinski listi poročajo iz Moskve o tragediji bivše ruske princeze Olenke. Princezo so našli v nedeljo 8. t. m. zjutraj zadavljeno na eni glavnih ulic ruske prestolice. Olenka je živela zadnje čase v nepopisni bedi in je naposled začela celo v prostitucijo. Ob boljševiki revoluciji l. 1917 je bila princeza komaj 15 letna mladenka in je stanovala pri svojih roditeljih v Petrogradu. Roditelji so iz strahu pred boljševiki pobegnili, malo hčerko pa so pustili pod nadzorstvom guvernanke v Petrogradu. Boljševiki pa so kneza in njegovo ženo na begu dohiteli in umorili. Čim je prišla ta vest v Petrograd, je tudi guvernantka izginila, delica pa je ostala sama, prepuščena usodi na milost in nemilost.

Najpreje so mladenko boljševiki namestili v nekem skupnem stanovanju, kasneje pa je bila sprejeta kot delavka v tovarno. Tu se je seznanila z nekim delavcem, čigar ljubica je postala. Ljubimec se je svoje izvoljenke kmalu naveličal in prislil jo je, da mu je služila denar s prostitucijo. Tako se je čimdalje bolj pogrezala v blato. Ko so jo našli mrtvo na ulici, so se poznali na njenem vratu znaki davljenja. Poleg nje je ležala na cesti torbica, v

kateri se je nahajala ena sama kopejka in policijsko dovoljenje, s katerim se »sodružici Obolenskaj« dovoljuje kupčija z ljubeznijo v sovjetski republiki. Iz ušes so ji bili nasiloma iztrgani uhani.

Iz maščevanja ubil ljubico

Na najobljudejšem kraju Rima se je te dni dogodila strašna tragedija, ki je zahtevala glovsko žrtev. V ulici Lungo Tevere Sanzio je stanovala lepa, razmeroma mlada vdova Viktorija Ramacci, stara 26 let. Imela je celo kopic prijateljev, ki so ji dvorili in ki so bili pripravljeni držati besedo ter jo vdrugič osrečiti pred oltarjem. Med temi prijatelji se je nahajal tudi neki Amadeo Proietti, mož 45 let, ki je lahko miselno vdovo ljubil do blaznosti. Zasedoval jo je noč in dan, bil ji vedno za petami. Neprestano je moledeval za njeno ljubezen in ji dokazoval vroča ljubavna čustva. Neusmiljena vdova pa je vztrajno odklanjala njegove ponudbe. Darove, ki jih je blazni zaljubljenec pošiljal na dom, je metala stran. To je Proietti silno žalostilo, istočasno pa tudi podžigalo njegovo strast.

Globoko zaljubljena čustva so se kmalu izpremenila v smrtne bes proti vdovi. V njegovi duši je besnel težak boj: na eni strani ljubezen in strast, na drugi strani zaničevanje, sovraštvo in želja po maščevanju radi zavrnjene ljubezni. Zmagala sta sovraštvo in maščevalnost. Proietti si je kupil revolver in z njim počakal vdovo, ki se je vračala v spremstvu dveh prijateljev z neke zabave. Za roko je vodila svojega peletnega dečka. Proietti je sprožil na vdovo pet strelcev in jo smrtno ranil. Par ur pozneje je izdihnila v bolnici. Proietti pa se je pustil mirno aretirati. Najbolj tragično je, da ima Proietti sam veliko rodbino, ženo in šest otrok.

Pes ni za detektivsko službo

Naziranja o »detektivskih« zmožnostih psov so zelo različna. Doslej je večinoma prevladovalo prepričanje, da igrajo psi v policijski službi zelo važno vlogo. Kriminalna statistika pozna celo vrsto slučajev, ko se je posrečilo s pomočjo policijskega psa izslediti zločinca. Zato so začeli po vseh državah gojiti policijske pse. V mnogih slučajih se je sodišče oziralo samo na odkritja, ki jih je napravil policijski pes, če drugače osumljencu ni moglo dokazati, da je res kriv. Zato je razumljivo razburjenje, ki je nastalo med kriminalisti po izdaji knjige »Beiträge zur Verwendung von Hunden in Kriminaldiensten«, ki jo je spisal nemški strokovnjak o vzgoji policijskih psov major Most.

Major Most trdi, da pes za policijsko službo sploh ni usposobljen. V knjigi navaja štiri protokole, sestavljene

povodom znanstvenih preizkušenj. Protokolom so priložene tudi slike stopinj in načina, kako se vede policijski pes. Na neki porotni obravnavi l. 1912 je nastopil major Most proti policijskim psom. Že takrat je zagovarjal stališče, da pes sploh ne more dobro volati in slediti zločincem stopinjam. Če so stopinje stare nad 6 ur, jih pes sploh ne voha. Njegovo trditev je pobijal neki policijski uradnik, ki je zahteval, naj se porotniki prepričajo na praktičnem primeru. In res so preizkusili več policijskih psov. Rezultat je bil presenetljiv. Devet poizkusov s starejšimi sledovi se je sploh izšlo. Popolno negativni je bil tudi rezultat osmih poizkusov s svežimi sledovi. Šest poizkusov so napravili s policijskim psom, ki naj bi našel izgubljeni predmet na tla. Način, da so mu dali naprej povohati lačnika dotičnega predmeta. Posrečil se je slučajno samo en poizkus. V celoti so napravili 27 poizkusov, od katerih sta se posrečila samo dva. Lani so zopet delali poizkuse in dogladi, da psi za detektivsko službo sploh ne pridejo v poštev. Rabimo jih lahko z uspehom samo v slučaju, če hoče aretirani zločinec pobegniti.

Roman v mino za kavo

V literarnih krogih v Kopenhagnu je zbudila veliko senzacijo vest, da je našla neka dama slučajno dragocen rokopis romana, čigar avtor je že davno mrtev in javnosti sploh neznan, da je na rokopisu njegov lastnoročni podpis. Rokopis je bil najden na zelo komičnem način. Soprog uradnika Elly Hermann-Wulffova je izveleka pred prazniki iz omare star mlin za kavo, ki ga že leta in leta nihče ni rabil. Mlin ji je podaril po poroki tast, ki je bil tipograf. On ga je kupil na javni dražbi. Bil je tako originalno izdelan, da ga je kupil ne da bi imel kako praktično vrednost. Ko je ga, Wulffova ta mlin odprla, je našla v njem več starih zmečkanih zavojev. V prvem zavoju je bil rokopis romana. Na naslovni strani je bilo napisano z lepimi črkami »Iz dežele prakulture. Roman Holde Hansena.« Dama je začela rokopis takoj čitati in kmalu je spoznala, da ima v rokah zelo napet roman. Napisan je bil pred 30 leti in je časovno nekoliko zastarel, vendar pa predstavlja veliko literarno vrednost.

Wulffova je izročila svojo najdbo društvu danskih književnikov. Predsednik društva, znan pesnik Svanborg Michaelis, je izjavil, da je roman izvrsten. Prečital ga je in je bil naravnost očaran. Takoj so začeli javno iskati avtorja, toda zaman. Roman slika težko življenje danskega učitelja v provinci in njegovo borbo z nazadnjaštvom. Javnost napeto pričakuje, kdaj se oglaš zagonezni avtor tega zanimivega romana, ki mu je namenila usoda tako čudno pot. Vse kaže, da je Helge Hansen že davno umrl. Društvo danskih književnikov namerava v kratkem izdati ta roman.

Pletilni stroji
nemškega izdelka patent „Ideal“
z jamstvom za novgice, jopice, svitarje in vsakovrstne pletenine nudijo vsakomur najboljše in sigurno eksistenco. V zalogi s poukom, ki je jako lahek, in po potrebi tudi s stanovanjem edino le pri
F. Kos, Ljubljana, Zidovska 5
Generalni zastopnik.

Otvoritev trgovine z mlekom,
mlečnimi izdelki in delicatessami
na Sv. Petra cesti 18
Cenjenemu občinstvu se vladno priporoča **MIRKO CIRMAN**

Revmatizem akutni in kronični, bolečine v kosteh, zbadanje, odraslost, žilne, želodčne krče, glavobol, protin, ishias in nevarljivo vsake vrste ozdravi najzanesljiveje
ruski obliž
dovoljen od ministrstva zdravja v Beogradu. Premnoga zahvalna pisma potrjujejo njegovo zdravilnost. Originalna škatla stane Din 25 in se dobiva po skro vseh lekarnah in drogerijah. V notranjosti države po povzetju.
Dvorska apoteka Bogojević, Šopije.

NARODNA KNJIGARNA
Prešernova ulica št. 7
Vsled odpovedi lokalnega globoko znižane cene za vse pisarniške in šolske potrebščine, papir, trgovske knjige, stare letnike Ljubljanskega Zvona ter leposlovne in druge knjige.
Ugodna prilika za šole in knjižnice.

Mehanično umetno vezenje
zastorov, perila, oblič, blaz, monogramov, fino belo in barvasto satenstvo, zadržanje.
MATEK & MIKEŠ, Ljubljana, 2-7
DALMATINOVA 13
Vsled strokovnega znanja najfinjša izvršitev in brezkonkurenčne cene. Najcenejši in čisti predstiki ženskih ročajev del v narodnih in modernih vzorcih ter lastnih originalih.

Podjetnik
se išče za ustanovitev mehanične pletilnice v Jugoslaviji. — Stroji, trgovski in tehniško znanje na razpolago. Vprašanja pod: Wien 8086* na: Annoncen-Expediton Eduard Braun, Wien 1, Strobelgasse 2
Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica
Ivan Bricelj, Ljubljana
Domača cesta 15 in Gosposvetska c. 2 (v bližini tovarne „Lupa“)
Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerno. 27-1

Ugodna prilika!
Umetni valjani mlin z vodno močjo 10 PS in rezervni motor 8 PS. Stanovanje, gospodarske poslopje, nove zidane, volik vrt na lepi prometni, glavni cesti SE PRODA za ceno dinarjev 150.000. — Vprašaj se!
Alojs Zorčič, umetni mlin
Breg pri Ptuj 315

Najnoviji opihalni lamp, potrošnega plamena svetiljke,
AIDA z lampo žarilno
200-500 svet. moči.
Kromen bel, bel, Neznana poraba potrošila! Svetilni elektrika!
AIDA
se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, del, carlov, dvoril, vrtov itd. **AIDA** je prikladna za najmanjše in največje prostore. — Zahtevajte pamflet! Glavna skladišča za SHS ima elektrotehnična firma

SVARO i drug
ZAGREB, Preradovnik ulica 1
— Iščemo zapadne zastopnike —
— Zahtevajte takoj prospekte! —

Malt oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Službe
Zastopniki
mesečna stalna plača 1800 lir, brez kavcije — se iščejo za takoj povsod. — Societa Lirpinia, Montecarlo (Italija). 437

Fotografski zastopniki!
Cenik za povečanje fotografij dobite pri Ruggero Pozzar, Trieste V. S. Giustina 6. 379

Absolventinja
trgovskega tečaja, izurjenega stenografija in strojništva ter vseh pisarniških del ter slovenskega in nemškega jezika zmožna — išče službo v pisarni. Gre tudi v trgovino (pomoč v trgovini ali v pisarni, event. blagajničarka). — Ponudbe pod »Izjavna/436« na upravo »Slov. Naroda«.

Prodaja se pohištvo
različno, dobro ohranjeno — ter nekaj moških oblek za srednje postavo. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Ugodno/439«.

Polenovke, namočeno marinado vseh vrst
po lastnem receptu, kuharice in sladkovedne vrste dobite vsak dan 3-7
I. socialni trgovini „RITA“
Gračdsko 7, Ljubljana

Mali oglasi
Zenske, dopisovanje ter oglaš strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.—
Najmanjši znesek Din 10.—

Invalid
išče službo vratarja ali nočnega čuvaja. — Ponudbe pod »Invalid/440« na upravo »Slov. Naroda«.

Absolventka
trgovske šole, dobra strojništva, zmožna slovenskega in nemškega jezika — išče začetno službo v pisarni ali trgovini; gre tudi kot blagajničarka. — Pismene ponudbe pod »Zvesta/406« na upr. »Slov. Naroda«.

Kupim
Kupujemo zlato, srebro, platin. — Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana (Spodnja Šiška), Sv. Jerneja cesta št. 8. 364

Prodaja
Prodaja se pohištvo različno, dobro ohranjeno — ter nekaj moških oblek za srednje postavo. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Ugodno/439«.

Smoking srajce
premoderne, bele in barvaste, ovratnike vseh vrst, pentlje, samoveznice, žepne rebot, nogavice v raznih barvah za gospode in dame, naramnice, toaletne potrebščine, svilene trakove, čipke in veznine. — Nizke cene. — Velika izbira samo pri
Josip Petelin-u Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Razno
Redka prilika!
Partija novih šivalnih strojev po zelo nizki ceni naprodaj. — F. Batelj, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 29/T

Ia trapistovski sir
kg Din 20.—, radnički sir kg 15.—, la Groier Tilsiter sir kg Din 23.—
Dokler traja zaloga, razpošilja po pošti in železnici po povzetju. — Mlečarna Lazničky, Dežanovač. 435

Nepremičnine
Prodajem dve novozazidane zgrade
1. jednospratna sa petnaest odeljenj in druga trospratna sa dvadeset sedam odeljenj, zidane za svojo uporabo i potpuno moderne. — Za bližja obvestenja obratite se sopomeniku: Žička ulica br. 8 kod Crvenog Krsta Smederevski Djeram.

Dopisovanja
Mlad gospod
želi poznanstva z značajno samostojno gospodino ali gospo. — Ponudbe pod »Blaga/438« na upravo »Slov. Naroda«.

Modna šivilja
Marija Krmelj
Ljubljana, Beethovnova ulica 9, II. nadst.